

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders
Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 10095-2026

Medewerker	:	Milou Jager-Diks
Team	:	Ruimte en Samenleving
Datum	:	24 maart 2026
Portefeuillehouder	:	Wethouder Herman Engberink

BIJLAGEN:
AFSTEMMING MET ☒ Financiën Financieel advies - Cv Ophoging subsidie primaire welzijnsorganisaties - FA op versie 9
☒ Openbaar ☐ Vertrouwelijk
ONDERWERP Ophoging subsidie primaire welzijnsorganisaties

BESLUIT burgemeester en wethouders

1. In te stemmen met structurele ophoging van de basissubsidies van MEE, Evenmens, Vriendendiensten en Ut Huus ter compensatie van de opgelopen onderfinanciering, zodat deze organisaties hun maatschappelijke opdracht blijvend kunnen uitvoeren.
2. Structurele ophoging van €50.000 opnemen bij de autonome ontwikkelingen voor de kadernota 2027-2030

SAMENVATTING

De welzijnsorganisaties MEE, Evenmens, Vriendendiensten en Ut Huus kampen met structurele onderfinanciering door stijgende loonkosten die niet zijn gedekt door gemeentelijke indexaties. Tijdelijke GALA- en IZA-middelen boden slechts beperkt en incidenteel een oplossing. Tegelijkertijd neemt de vraag naar ondersteuning sterk toe door o.a. Welzijn op Recept en de groei van het Welzijnsloket, wat leidt tot hogere werkdruk en wachtlijsten. Het college kiest voor een structurele ophoging van de basissubsidies om kwaliteit, continuïteit en preventieve werking te borgen. Dit draagt bij aan gemeentelijke doelen rondom versterking van het voorveld en het voorkomen van zwaardere zorg. De verhoging vraagt structurele middelen om de dienstverlening van deze organisaties te kunnen waarborgen.

AANLEIDING

De primaire welzijns-subsidiepartners MEE, Evenmens, Vriendendiensten en Ut Huus geven aan dat de huidige hoogte van hun basissubsidie niet meer in verhouding staat tot de taken die zij uitvoeren in het sociaal domein. Er is uitvraag gedaan bij de vier primaire welzijnspartners om in kaart te brengen wat de oorzaak is van de financiële krapte, wat ze hebben gedaan om dit op te vangen, wat de gevolgen en risico's zijn en wat het exacte bedrag is van het te ervaren tekort. De afgelopen jaren zijn de loonkosten binnen de CAO's van welzijnswerkers fors gestegen. Het salaris is o.a. met 15% gestegen in twee jaar tijd en er zijn uitloopschalen toegevoegd aan het salarisgebouw. Deze stijging is niet volledig gedekt door de jaarlijkse indexatie vanuit de OVA en de CPI. Indexatie door middel van OVA gaat uit van een gemiddelde stijging van diverse CAO's, niet enkel de CAO Sociaal Werk. Hierdoor is de afgelopen 3 jaar er sprake van een structureel financieel tekort binnen de organisaties: de kosten stijgen harder dan de subsidie is meegegroeid. Daarnaast heeft de versobering door de heroverweging voorliggend veld ook niet meegeholpen in het financieel sterk houden van het voorveld.

Op de vraag wat het bedrag is dat deze organisaties tekortkomen worden bedragen van 20% tot 50% boven hun huidige subsidiebedrag beschreven. Het is onrealistisch om de bedragen met deze omvang te verhogen wat maakt dat we nooit volledig zullen voldoen aan de vraag die vanuit de partners wordt gesteld. Tevens zal elke keuze voelen als een arbitraire keuze. Echter zal niets doen de positie van onze welzijnspartners verder doen verslechteren. Dit vormt de aanleiding voor dit voorstel om de subsidiebudgetten structureel te verhogen en zo te komen tot een betere balans tussen subsidie en de opgaven waar de organisaties voor staan.

BEOOGD RESULTAAT

Met het ophogen van de basissubsidies voor MEE, Evenmens, Vriendendiensten en Ut Huus wordt beoogd om de financiële basis van deze primaire welzijnspartners structureel te herstellen, te versterken en te anticiperen op de ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden. Hierdoor kunnen zij hun taken in het voorveld op een kwalitatief goede, continuïteit-borgende en toekomstbestendige manier blijven uitvoeren. Het doel van de ophoging is:

- het repareren van de indirecte korting die de afgelopen jaren is ontstaan doordat de stijgende loonkosten hoger waren dan de gemeentelijke indexatie;
- het voorkomen van verdere verschralling van het welzijnsaanbod, waaronder individuele ondersteuning, preventieve activiteiten, vrijwilligerscoördinatie en collectieve voorzieningen;
- het verminderen van werkdruk en wachtlijsten, zodat inwoners tijdig passende ondersteuning krijgen;
- het ondersteunen van de verschuiving in het sociaal domein waarbij voorliggende en collectieve voorzieningen een steeds belangrijkere rol spelen in het voorkomen van zwaardere, duurdere zorg;
- het waarborging van continuïteit in belangrijke ontwikkelingen zoals Welzijn op Recept en Ut Welzijnsloket.

Het voorstel draagt daarmee bij aan een stabiel, toekomstbestendig stelsel van welzijns- en ondersteuningsvoorzieningen binnen Olst-Wijhe, passend bij de ambitie van de gemeente om inwoners dichtbij huis en op tijd te ondersteunen zoals ook beschreven staat in de Sociale Toekomstvisie.

KADER

- Sociale Toekomstvisie 2025-2025
- Uitvoeringsprogramma Sociale Toekomstvisie 2025-2026
- Algemene Subsidieverordening
- Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)
- Integraal Zorgakkoord en Aanvullend Welzijnsakkoord (IZA/AZWA)

ARGUMENTEN VOOR

1.1 De combinatie van een CAO stijging hoger dan de OVA en een toenemende vraag naar ondersteuning maakt dat de huidige subsidie ontoereikend is.

Hoewel de gemeente de afgelopen jaren incidentele middelen vanuit het GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) en IZA (Integraal Zorgakkoord) heeft ingezet om de grootste tekorten tijdelijk op te vangen, waren deze middelen gebonden aan specifieke voorwaarden en zijn zij niet bedoeld voor structurele subsidiedekking. Hierdoor konden financiële problemen worden voorkomen, maar is de basissubsidie feitelijk uitgehold. Tegelijkertijd is binnen het sociaal domein een duidelijke verschuiving in het voorveld zichtbaar. Wij zetten steeds sterker in op het versterken van collectieve en voorliggende voorzieningen, om zo duurdere maatwerkvoorzieningen te voorkomen. Ontwikkelingen zoals Welzijn op Recept - waarbij huisartsen inwoners met psychosociale of lichte welzijnsvragen doorverwijzen naar welzijnsprofessionals in plaats van naar medisch-specialistische zorg - zorgen voor een extra toestroom van inwoners naar de welzijnsorganisaties.

Ook het openen van Ut Welzijnsloket, waar inwoners laagdrempelig terecht kunnen voor vragen over welzijn, ondersteuning of lichte begeleiding, draagt bij aan een groeiende vraag naar ondersteuning in het voorveld. Dit heeft geleid tot oplopende wachtlijsten, hogere werkdruk en een grotere behoefte aan inzet van welzijnswerkers.

1.2 Een stabiele financiële basis garandeert continuïteit van essentiële ondersteuning

De loonontwikkeling binnen de cao's van onze subsidiepartners laat zien dat de waarde van het welzijnswerk meer wordt erkent. De huidige gemeentelijke indexaties via OVA en CPI sluiten hier echter onvoldoende bij aan. Door de financiering te versterken, creëren we een gezonde basis waarmee partners hun wettelijke en maatschappelijke taken op niveau kunnen blijven uitvoeren en wachttijden kunnen ingeperkt.

1.3 Groeiende vraag in het voorveld vraagt om passende inzet

De ontwikkeling van initiatieven zoals Welzijn op Recept en de toename aan vragen bij het Welzijnsloket tonen aan dat inwoners het voorveld steeds beter weten te vinden. Door structureel te investeren in extra inzet, stellen we professionals in staat deze groeiende vraag duurzaam en verantwoord op te vangen, wat hun werkdruk en de wachttijd verlaagt en de toegankelijkheid voor inwoners verbetert.

1.4 Investeren in het voorveld levert aantoonbaar maatschappelijke winst op

Een krachtig voorveld zorgt voor tijdige signalering en ondersteuning, waardoor instroom in zwaardere en duurdere vormen van zorg afneemt. Met een stevige financiële basis kan de gemeente blijvend sturen op preventie, vroegsignalering en effectieve ondersteuning. Dit draagt direct bij aan zowel betere vroegtijdige ondersteuning voor inwoners als kostenbeheersing binnen de zorgketen.

1.5 GALA- en IZA-middelen ondersteunen innovatie, niet de basis

GALA en IZA bieden waardevolle kansen om te vernieuwen en te versterken, maar zijn gericht op tijdelijke, thematische opgaven. Een structureel solide infrastructuur vraagt om structurele financiering. Door de reguliere subsidielijn te versterken, kunnen projecten bovenop een stabiel fundament blijven groeien.

1.6 Structurele ophoging versterkt de uitvoeringskracht van gemeentelijk beleid

Ambities op het gebied van gezondheid, participatie, preventie en zelfredzaamheid kunnen alleen worden gerealiseerd met een stevige, goed toegeruste basisinfrastructuur. Als we de ambities zoals geformuleerd in de Sociale Toekomstvisie en het Uitvoeringsprogramma Sociale Toekomstvisie willen nakomen zal het voorveld daar op toegerust moeten zijn en is versterking noodzakelijk.

1.7 Versteving van het voorveld is noodzakelijk voor het behalen van doelen uit de Sociale Toekomstvisie

De ambities uit de Sociale Toekomstvisie 2024–2034 en het Uitvoeringsprogramma Sociale Toekomstvisie 2025–2026 vragen om een stevig en toekomstbestendig fundament in de sociale basis. In het uitvoeringsprogramma is de sociale basis nadrukkelijk gepositioneerd als randvoorwaarde voor het realiseren van de vier themalijnen en de daaraan gekoppelde prioriteiten en impactdoelen. Een structurele investering in onze primaire welzijnspartners is noodzakelijk om het fundament van de sociale basis te versterken, om deze reden ligt ophoging van de basissubsidies dus voor de hand.

ARGUMENT TEGEN

1. Structurele lastenverzwaring voor de gemeente

Het ophogen van de basissubsidies leidt tot een structurele verhoging van de gemeentelijke uitgaven binnen het sociaal domein. In een periode met stijgende kosten, beperkte financiële ruimte en druk op de begroting kan dit leiden tot herprioritering of bezuinigingen op andere domeinen.

Een tijdige en relatief beperkte ophoging van de basissubsidies is financieel efficiënter dan achteraf hogere zorgkosten moeten opvangen bij bijvoorbeeld de Wmo. De maatregel fungeert dus als kostenbeheersing op de lange termijn.

2. Risico op precedentwerking

Het toekennen van een structurele subsidieophoging aan deze vier subsidiepartners kan ertoe leiden dat andere organisaties binnen het sociaal domein vergelijkbare verzoeken indienen. Dit kan de totale subsidielast verder verhogen en leidt mogelijk tot verwachtingen die niet overal ingelost kunnen worden.

De situatie bij deze vier partners is aantoonbaar afwijkend, zowel qua omvang als qua directe koppeling aan beleidsprioriteiten. Door dit expliciet te communiceren en te onderbouwen, blijft precedentwerking beheersbaar en bestuurlijk uitlegbaar

RISICO'S

1. Onvoldoende effect op wachttijden en werkdruk

Hoewel extra middelen de verwachting wekken dat werkdruk daalt en wachttijden afnemen, kan niet worden gegarandeerd dat deze effecten volledig worden gerealiseerd. De toename in vraag naar ondersteuning is deels afhankelijk van externe factoren zoals verwijzingen vanuit huisartsen en maatschappelijke problematiek.

2. Onvoldoende zicht op structurele kostenontwikkeling

Stijgende loonkosten in de welzijnssector kunnen blijven doorzetten. Zonder heldere afspraken over indexatie bestaat het risico dat dit probleem zich in de toekomst herhaalt en er opnieuw een beroep op de gemeente wordt gedaan.

FINANCIËN

De structurele ophoging van de basissubsidies voor MEE, Evenmens, Vriendendiensten en Ut Huus leidt tot een jaarlijkse kostenstijging. De exacte hoogte wordt bepaald op basis van:

- de geconstateerde kloof tussen cao-loonkostenontwikkeling en gemeentelijke indexatie;
- de minimale inzet die nodig is om wachttijden en werkdruk te normaliseren;
- de feitelijke taakuitvoering die direct samenhangt met gemeentelijke beleidskeuzes (o.a. Welzijn op Recept, Welzijnsloket).

Er zijn verschillende berekeningen toegepast op de huidige subsidies om in kaart te brengen wat een indexatie van bijvoorbeeld 5% of 7% zouden betekenen (zie bijlage). Maar gezien de grote verschillen in hoogte van de subsidies zal dit voor bijvoorbeeld Vriendendiensten maar beperkte invloed hebben en bij een organisatie als Ut Huus meer impact. Omdat nu op korte termijn, zonder aanvullende gesprekken en afspraken, er geen vast geschikt percentage kan worden vastgesteld wordt voorgesteld om in ieder geval een bedrag vast te stellen. Er wordt voorgesteld om een bedrag van €50.000 te reserveren om het tekort bij deze partners op te vangen. Er is gekozen voor dit bedrag omdat dit grotendeels tegemoet lijkt te komen aan de oorspronkelijke subsidieaanvraag 2026 van deze partners. Nader overleg met partners over goede besteding van dit bedrag is noodzakelijk. Echter gezien de deadline van de kadernota 2027 wordt dit bedrag nu al wel gemeld en voorgesteld om in 2027 een grotendeels passende subsidie te kunnen verstrekken.

Het betreft een aanpassing van de subsidie als gevolg van een CAO-stijging en groeiende aantal vragen in het voorveld. De toename van vragen is het gevolg van verplichtingen zoals Welzijn op Recept en door het opstarten van ut Welzijnsloket. Het bedrag van €50.000,- zal dan ook meegenomen moeten worden bij de autonome ontwikkelingen in de kadernota 2027-2030.

DUURZAAMHEID

N.v.t.

PARTICIPATIE

Dit voorstel is besproken met de betreffende subsidiepartners.

COMMUNICATIE

Na besluitvorming wordt de uitkomst schriftelijk en mondeling gedeeld met MEE, Evenmens, Vriendendiensten en Ut Huus. Een vervolgesprek kan worden ingezet voor verdere afstemming over capaciteit, inzet en monitoringsafspraken.

PLANNING EN UITVOERING

Na eventuele instemming van het college zal dit plan worden meegenomen bij de autonome ontwikkelingen in de kadernota.

Hierop volgend gaan we kritisch met de partners in gesprek of ze de juiste uitgangspunten hanteren met hun tarieven. Ook wordt opnieuw kritisch gekeken of de inzet passend is bij de doelen in de sociale toekomstvisie en uitvoeringsprogramma's.

In de tweede helft van 2026 zal het college worden uitgenodigd voor een themasessie om in gesprek te gaan over de huidige stand van zaken rondom het voorliggend veld en het versterken hiervan.

Na besluitvorming vindt er overleg plaats tussen de gemeente en de vier organisaties. Voor het nieuwe kalenderjaar worden de subsidiebeschikkingen aangepast.

Bijlage Doorrekening gevolgen ophoging in percentages

Er is een vergelijking gemaakt met de aangevraagde en verstrekte subsidies van de afgelopen drie jaar. Deze percentages zijn met elkaar vergeleken en hier is een gemiddelde uit gehaald van 7%.

Compenseren met 7%. Het gemiddelde percentage van het tekort van deze vier organisaties.

Organisatie	subsidiebedrag 2026	7% ophoging
Ut Huus (volledig bedrag zonder maatschappelijk vastgoed)	€ 1.112.258,00	€ 77.858,06
Evenmens	€ 89.059,00	€ 6.234,13
Vriendendiensten	€ 33.704,00	€ 2.359,28
MEE	€ 45.706,00	€ 3.199,42
Totaal	€ 1.280.727,00	€ 89.650,89

Compenseren met 5%. Met dit percentage wordt tegemoetgekomen aan de wens van 3 van de 4 organisaties.

Organisatie	subsidiebedrag 2026	5% ophoging
Ut Huus	€ 1.112.258,00	€ 55.612,90
Evenmens	€ 89.059,00	€ 4.452,95
Vriendendiensten	€ 33.704,00	€ 1.685,20
MEE	€ 45.706,00	€ 2.285,30
Totaal	€ 1.280.727,00	€ 64.036,35

Gezien de hoge kosten is er ook nog een mogelijkheden om voor ut Huus alleen het welzijnsdeel van de subsidie te indexeren en niet het volledige bedrag.

Organisatie	subsidiebedrag 2026	5% ophoging
Ut Huus (welzijn)	478.801,00	€ 23.940,05
Evenmens	€ 89.059,00	€ 4.452,95
Vriendendiensten	€ 33.704,00	€ 1.685,20
MEE	€ 45.706,00	€ 2.285,30
Totaal	€ 647.270,00	€ 32.363,50

Organisatie	subsidiebedrag 2026	7% ophoging
Ut Huus (welzijn)	478.801,00	€ 33.516,07
Evenmens	€ 89.059,00	€ 6.234,13
Vriendendiensten	€ 33.704,00	€ 2.359,28
MEE	€ 45.706,00	€ 3.199,42
Totaal	€ 647.270,00	€ 45.308,90